

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția. Joi și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiin pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archiducesane Sibiin, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafulu Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Sibiin, 25 Ianuarin.

După votul camerei italiene din 31 Ianuarin, nu mai încapă nici o îndoială că prim ministrul Italiei dl Crispi este mai mult omul trecutului de cât al viitorului.

Serbătorit în mod oficios la Florența, încărcat cu laude de presa din Germania și cu deosebire de cea din Austro-Ungaria, din incidentul triumfului raportat la alegerea din urmă, lumea era sedusă să credă, că guvernul d lui Crispi este cel mai consolidat și mai cu viață din toate guvernele.

O vorbire nesocotită, o amenințare în moment de iritație, un atac îndreptat contra alor doi bărbați stimati și iubiți în Italia, a fost de ajuns ca majoritatea se respingă o propunere acceptată de guvern și așa președintele consiliului se tragă consecințele.

Nu se scie, că cine-i va fi următorul, nu se scie, dacă cumva regele nu tot pe el l va chema ca se-i formeze noul cabinet, fapt e că dl Crispi, sdrobitoriul iridentei, stâlpul puternic al alianței triple, se duce dela un loc, unde a stat se vede prea mult contra voinței poporului italian.

După Bismarck Tisza și după el Crispi și cu toate aceste pământul se vede, că tot se învârt regulat în jurul osiei sale.

Acești trei bărbați de stat ai puterilor centrale au fost priviți în aceste țeri de nisce factori indispensabili, și etă că lumea nu s'a prăpădit și pôte că nu se va prăpădi nici alianța întreită, dacă cumva ea are sens ca să se susțină, dacă egemonia germână e o necesitate în concertul european, dacă egemonia magiară e o altă necesitate aici în Ungaria, și dacă, după călătoria presumpțivului mostenitoriu de tron austriac Ferdinand la Petersburg, nu se va ivi necesitatea unei noi grupări de alianțe, cu alte scopuri decât cari le-a urmărit alianța întreită.

De ani de zile Europa a fost cruțată de vijeliile unui războiu și cu toate aceste Europa geme sub povara armelor.

Pusci cu repetiție, prav fără fum, credite ordinari și estraordinari au adus nisce stări de lucruri nesuportabile.

Nesuportabile pentru Germania, care a băgat în busunariu miliardele francesilor și cu atât mai nesuportabile pentru Italia și pentru Ungaria.

Ungurii nostri sufer de grandomanie, ei nu se uită cum votează milioanele, dau și cel din urmă cruceriu fără pic de scupul. Cetățenii se și facă sēma cu poverile ce au se indure, acēsta e trēba lor; grandomania ungurēscă și pozițiunea ce și-o revindecă ei în monarhie, cer ca se aducă jefte cât de mari fără să se întrebe dacă le pot aduce pe multă vreme.

Așa e firea magiarului, el se scobesc în dinți și când a mâncat fasole, ca să credă lumea că a mâncat carne.

Armata este un obiect de insultă pentru ei, dar cu toate acestea bine-sciind că la spatele acestei armate, scutiți de baionetele ei, pot face ce vor aici în țēră, ei dau și cât pot și cât nu pot, pentru ea.

În Italia se vede, că poporul și reprezentanții sei nu sunt de aceste vederi.

Vēd ei, că Crispi ia incurcat în politică mare, vēd că întreita alianță le-a stors toate venitele țerei în scopurile armatei și se vede că aici e de a se căuta mai mult căderea premierului.

Jidanii din Budapesta și din Viena sunt opăriți de catastrofa din 31 Ianuarin, diarele din patrie saltă de bucurie, căci în votul camerei vēd spiritul lui Cavour, vēd insuflețirea italienilor de a se emancipa de sub egemonia germână, care, de când a ocupat Elsația și Lotharingia, numai cu ajutorul baionetelor aliaților se susține.

Tot câte o cărămidă se scôte din temelia întreiței alianțe, pân ce odată edificiul întreg are să se surpe și se facă loc unei alte grupări, care să aibă alte baze mai sănătoșe, ca și care le are astăzi.

În fața acestor evenimente va fi bine ca se ne facem și noi sēma cu situațiunea și va fi bine să-i facă sēma stăpânitorii nostri de astăzi, frații magiari, ca nu cumva o sguduire de aceste din atără să-i atingă și pe ei și să se afle în jurul lor tot omeni nemulțamiți, omeni indignați, omeni, cari încep a și perde speranța în dreptatea ungurēscă, de care suntem părtași de atâta ani și după care strigam neîncetat, fără să vrea să se ivēscă decât în forma unui șovinism periculos și monstruos, ca și care noi nu am mai vēdut și nu am voi să mai vedem multă vreme.

Revista politică.

Miscarea românilor contra înființării asilelor de copii s'a estins în toate părțile unde locuiesc români. Pe 12 Februar n. sunt conchemați alegătorii români din cercurile; Turda, Murēș-Ludoș și Vințul de sus în epidul Turda și tot pe diua aceea sunt chemați alegătorii români din cercul electoral al Bocșei în Bocșă română. Ambele convocări au de obiect cesțiunea asilelor de copii.

În zilele din urmă s'a întēplat o mică crisă în ministeriul din Viena. Ministrul de finanțe Dunajevski a fost pensionat și în locul lui a fost denumit Emil Steinbach șeful de secțiune în ministeriul de iusticie. Pensionarea ministrului Dunajevski pôte avē și alte urmări pentru ministeriul

Taaffe, carele a fost necesitat să disolve parlamentul. Dunajevski a regulat finanțele și a prezentat bugetul fără deficit. El a primit ordul „St. Stefan” și a fost numit membru pe viață în casa magnaților.

Împēratul german ērăși s'a înstrēinat de unul dintre cei dintăiu bărbați din jurul seu, de contele Waldersee, șeful statului maior german. Împēratul i-a oferit postul de comandant suprcm preste corpul IX de armată, dar generalul a declinat dela sine acēstă dejosire. Causa pentru care împēratul a purces astfelu nu se scie. Se afirmă însă, că Waldersee ar fi supus unei critice aspre conducerea unui corp de armată de cătră împēratul la manevrile din Silesia și acēsta s'a întēplat în fața monarhului nostru și-a regelui de Sacsonia. Presa germană e tare preocupată de acest cas neașteptat.

Scirea despre demisia ministeriului Crispi a fost de sigur una dintre cele mai neașteptate din câte am primit, pôte de ani de zile. Câte va săptămāni sunt numai de când, cu ocazia alegerilor din urmă din Italia, d. Crispi a serbat un triumf mare, aprōpe neașteptat. Majoritatea pe care i-o trimiseră alegătorii în Cameră, era covârșitoare, sdrobitoare. Cum s'a întēplat că acēstă majoritate s'a întors de odată, fără veste împotriva lui?

Telegramele nu prea sunt esplicite în acēstă privință. Impresia ce fac, este că nu tocmai cestia vamală a fost aceea de care s'a poticnit ministeriul. Întrēga desbatere a fost purtată într'un ton atât de pătimaș, încât ori-cine pôte vedē că era deja o dușmānie pronunțată între ministri și o mare parte a majorității cu câte-va zile înainte, primele simptome ale acestei dușmānii se arătaseră: proiectul de reformă administrativă al dlui Crispi, care a fost combătut de membrii marcanți ai partidului guvernamental, și abia a scăpat tēfăr, după-ce d. Crispi a pus cestia ministerială.

Care se fi fost originea acestor dușmānii? Se dice că starea financiară a Italiei ar fi indispus o mare parte a majorității; acēsta era în adevēr partea cea mai slabă a ministrului Crispi. Budgetul trecut, budgetul present, budgetul viitor, toate presintă deficite însemnate. Se mai atrage atenția asupra următorului fapt, care pare în adevēr a da o esplicare destul de plausibilă: Originea desbinării în sinul partidului Crispi a fost tocmai marea lui isbāndă la ultimēle alegeri; sub stēgul partidului dela putere s'au ales atunci o multime de deputați a căror origine fuse guvernamentale numai de ocașie. Într'adevēr alt-fel ar fi și greu de esplicat o schimbare atât de repede a încrederii majorității în șeful ei.

Ce se facă, se le trēcă timpul? Nu putēu rămānē totă diua cu ochii tīnțiți pe lac. Se gāndi la biserică ce-i-o arētase în diua plecării lor din Bellagio, sigur că va fi un drum, care conduce acolo gāndi el.

Și în adevēr era unul: le trebuiau două ore pentru suis, și o oră pentru scoborīs. Ori cât ar fi de obositoare acēstă preumblare, tot e mai plăcută de cât așteptarea pe malul lacului sau în odăile otelului.

Ea primi cu plăcere și bucurie acest plan, și plecară: dacă-i vor căuta cine-va să se spuie că sunt la San Marino. Gabriela însă scia, că acum mamă-sa nu va veni fiind prea cald; sigur că va aștepta timpul răcoros al serii; cât despre dl Chamalières nu mai credea nimic. În loc de trei ore după cum gāndiseră, perdură cinci preumblându-se distrasă prin accidenteale drumului obosită de suire veselă fōrte la scoborire ridea și se juca, așa că nu se gāndi un singur moment la mama ei, vēdēndu-o cine-va ar fi cređut că a uitat-o.

Întrānd în sat, ea dișe un cuvānt care arată ocupațiunea ei după cale:

— Scii tată dragă, ađi diminēță am fost fōrte prōstă cređēnd că mama va veni așa de timpuriu. I-a trebuit mult timp să și facă lădile și cu Fanny nu prea poți înainta. Acum sigur se prepară să plece.

(Va urma.)

FOIȚA.

Reintōrsă dela țerm.

După Hector Malot.

(Urmare.)

Insă dna Chamalières nu se scobori din vapor. Incetul cu incetul, numărōșe bărci porniau din Bellagio, unele mergeau spre Menaggio, altele spre Cadenabbia, dar din cauza depărtării se vedea numai ca nescē puncte abia perceptibile.

Numai când se apropiară, Gabriela vēdu că nici una din ele n'aduce pe mama ei.

Ar fi voit se rămānă pe țermul lacului, se aștepte toate bărcile ce veniau din Bellagio, dar d. Chamalières, nu voi s'o mai lase pe gānduri, așteptānd zădarnic.

— N'ai să-mi areți nimic p'aci? Întrēbă el.

— Ba da, dar...

— Vom lăsa vorbă la otel, unde mergem și când ne întōrcem.

— Bine, atunci îți voi arāta villa Carlotta.

Numai căți-va pași îi despărțiau de grădina acēstei ville, care se gāsia în acest timp în totă splendōrea frumșetei sale, înflorită, îmbālțămată, cu imenșele ei magnolia cu florile ce strălucia la radele

sōrelui, mimosele cu frunțele lor tremurătoare, garđurile ei de alves, alele de palmieri, portocalii și lāmāi arangiați și tăiați ca nisce buchete. Când erau între alee de arbori și arbuști, se achita fōrte bine de rolul ei de cicerone, când sosiau în apropierea lacului, se opriă repede, și în loc să și urmeze esplicațiunile își ridica capul și privia, și cu toate că nu dicea nimic tată seu înțelegea bine unde i sbura gāndul.

De aceea el voi să și scurteze drumul, și să se reîntōrcă la villa, acolo pôte va gāsi ea ceva de spus, care s'o distreze. Și în adevēr gāsi ceva, dacă nu scia nimic despre Alesandru cel mare și n'ar fi putut nimic spune despre bas relifurile lui Thorvaldsen, scia fōrte multe despre Bacus și Psyché și multă vreme putură vorbi de mitologie.

Când ajunseră la otel, timpul prāndului sosise, dar Gabriela se rugă se mai aștepte puțin.

— Căci înțelegi bine, tată dragă, ar fi fōrte fericită să scie c'o așteptām.

Ea porunci să se arangeze masa pentru trei persōne, și alese māncările ce-i plăceau mamă-sa. Cu toate estea timpul trecea, și trebuiră să mānānce fără ea.

Dșōra de Chamalières prelungi cât putū prāndul dar după un așa lung timp fură siliți să se scōle dela masă.

Ori-cari ar fi însă cauzele retragerii dela putere a dlui Crispi, faptul în sine nu rămâne mai puțin unul din evenimentele cele mai importante ale vremurilor din armă. Căci d. Crispi nu era numai omul care intră în politica esteriță a Italiei și idea întregii alianțe, ci și singurul, care isbutise se potolăscă desordinea fără nume ce exista în partidele desbinate, asupra cestiunilor interioare în deci de tabere.

Tocmai pentru acesta este foarte posibil ca până în cele din urmă să se pună la cale o împăcare între majoritate și d. Crispi, în așa chip ca acesta să fie însărcinat din nou cu compunerea cabinetului din care se fie lăsat afară mai ales fostul ministru de finanțe, ce nu pare a avea nici de cum simpatiiile camerei.

În adevăr, o altă soluție a crizei ar fi cam greu de prevădută, față cu silința partidelor din parlament, cari îndată ce n'ar mai fi omul se le țină în friu și se strângă cu putere în jurul unor cestiuni de principii, ar prezenta aspectul cel mai nedisciplinat. De asemenea, politica esteriță a Italiei, care nu este pusă în discuție și are se rămână aceeași ca și până acum, va pretinde pôte menținerea la putere a reprezentantului ei cel mai autorizat în Italia.

Se înțelege, toate acestea sunt numai presupuneri, cari pot fi răsturnate în tot momentul de seirile cari ne mai pot veni.

După demisia ministrului Ghiaia din Sârbia a urmat după cum se știe și aceea a întregului cabinet sârbesc. Acesta e un semn al procesului de descompunere în sinul partidului radical, incidentul în sine n'are mai puțină importanță pentru caracterizarea situației în Sârbia.

Deja până acum, diferiții membri ai cabinetului nu erau uniți între dâșii. Acum, diferențele iscate între cabinet și clubul radical în urma afacerii reginei și din pricina noului legi a presei au ajuns la un grad destul de mare ca se sleiască ori ce putere de răbdare a ministrilor.

Afară de aceasta, în cestiunea tarifului dărei de consum, votat de consiliul comunal din Belgrad și aprobat de guvern, întrăga populație a capitalei, fără deosebire de colere politică, a luat o atitudine ostilă guvernului.

În sfârșit, în această cestiune ar fi cedat pôte guvernul; însă fiind vestit că majoritatea clubului radical hotări se se voteze contra legii presei, ca se evite un vot de blam. totuși a trebuit să se retragă.

După ultimele sciri postale din Belgrad, d. Pasici, care n'ar prea voi se schimbe poziția sa mai puțin reponsabilă de șef de partid cu aceea de ministru președinte, a voit mai bine să și ia un rol de mijlocitor de pace între clubul radical și cabinetul Guici.

Fiind cunoscute motivele divergențelor, va fi de sigur interesant a se cunoște și chipul în care ele se vor aplana, dacă se vor aplana.

Foia oficială din Belgrad „Srpske Novine“ a publicat dăunadi textul tratatului încheiat la 23 Februarie 1889 între regele Milan și regență.

Hotărârile de capetenie ale acestui tratat sunt privitoare la exercitarea drepturilor de părinte recunoscute regelui prin articolul 72 al constituției. Cele mai multe din aceste hotărâri, precum de pildă aceea a dreptului exclusiv al regelui de supravegheare a educației fiului său, dreptul de ai numi preceptori sunt cunoscute deja de mai înainte. De asemenea și dispozițiile privitoare la permisa regelui tată de a sta în țara sau afară din țară și la drepturile pe cari el le are la onorurile regiei.

Nou este ca, după articolul 7 al aceluși tratat regența se obligă „a apăra drepturile regelui, în ori-ce împrejurări, împotriva atacurilor fie directe fie indirecte ale fostei sale soții, a cărei influență asupra educației ténarului rege n'ar putea fi de cât stricăcioasă.

Mai departe se hotărește în articolul din urmă, că regența în înțelegere cu epitropia instituită de regele tată va pune la dispozițiunea acestuia un apagiul lunar de 30,000 de franci din lista civilă regescă.

Tratatul e iscălit de regele Milan și de regenții Ioan Ristici, general K. Protici și general I. Belimarcovici.

La textul acestui tratat e alăturată o circulară a ministrului de interne I. Ghiaia, către toți prefectii cercuali și către prefectul capitalei, în care se dispune ca textul tratatului se fie publicat pretutindeni ca se primăscă o estindere cât mai mare și să se pôte pune capăt în acest chip vestilor răspândite despre pretinsa existență a unui tratat secret între regele Milan, regență și guvern.

Sinódele noastre protopresbiterale.

Luna lui Februarie anul curent e destinată astădată pentru constituirea sinódelor noastre protopresbiterale, pe o nouă perioadă de trei ani. Dela acesta constituire atâră, ca sinódele noastre să re-mână numai un birou, carele să înregistreze raportul anual al protopresbiterului, sau ele să devină într-un adevăr un for, carele să promoveze afacerile economice, bisericesci, scolari și fundaționali.

Dela alegerea comitetelor protopresbiterali va atâră ca afacerile bisericesci și scolari se ia un avânt mai îmbucurătoriu, sau apoi ele să rămână nămolite și părăginite în multe tracte.

Cine a urmărit cu atențiune activitatea comitetelor noastre protopresbiterale, și activitatea sinódelor, până acum în cele mai multe ppresbiterate, nu pôte să fie indetultit, și încă cu atât mai vârtos cu cât cerințele nostre bisericesci și scolare sau mărit, și cu cât dușmanul cêrcă mai mult a stinge viața școalelor noastre române, unde numai se pôte.

Prin întregirea oficiilor de ppresbiter dela 1883 încôce biserica a așteptat ca noiele puteri intrate în via Domnului să desvôlte o activitate mai mare, mai plină de ródre, cași cum eram dedați a ascepta dela unele persoane mai bêtâne, și pôte uneori ajunge la neputințe. Așteptările îndreptățite altcum, în multe locuri au remas până acum „pia desideria“.

Se pôte că pericolul ce ne amenință să trezescă din letargia pe toți cei capabili de a lucra.

Biserica nu ar puté decât să profite din acesta. Și timpul cred că a sosit. Ora a 11-a a bătut.

Sunt invinuiți aceste la adresele celor tineri, ni se va dice. Apoi, da! S'au instituit în oficii cardinale ómeni cu cualificațiune teoretică — cu studii academice — și suntem în drept a ascepta fapte, nu vorbe.

Din rapórturile sinodali eparchiali, ne-am putut convinge, că în multe locuri protopresbiterul nu a convocat la timp sinodul, și în loc de a ținé sinodul în Februarie la ajuns tómnă fără a fi la mijloc vre-un motiv suficient. În alte locuri am audít scuse, că membri sinodului nu s'au intrunit, când au fost convocați în număr de ajuns.

Apoi bine, scim casuri, unde membrii, majoritatea au căpétat convocătorile în presera ținerei sinodului sau după ziua deslptă pentru ținerea sinodului. Firesce aci întrunirea nu mai era posibilă. Sunt și casuri unde membrii sinodului, pôte că nu s'au intrunit după convocătorii. Și óre cine să pôte vina aci?

Am audít membrii sinodali dicénd: apoi bine ne am și urát audínd în fie care an, câte suflete sunt în protopresbiterat, câți cununați, morți etc.

An de an ni se repetéază aceleași date cu puține modificări, dar de óre-cari îmbunătățiri reali nu prea audí. Altul și respunde: „sum membru al sinodului ppsc de 10—15 ani și nu am audít cetindu se vre-un raport despre activitatea comitetului ppresbiteral!! Și an drept ómenii nostri.

Apoi bine, de unde să se cetescă raport despre activitatea comitetului, dacă în restimp de un an comitetul ppresbiteral nu a fost convocat și nu s'a putut întruni de loc? Și sunt multe aceste locuri, unde comitetele ppsc se convócă de ordinariu — când e mukul la degete — înainte de întrunirea sinodului ppsc spre a asculta și firesce a lua spre sciința raportul ppresbiterului bun réu, cum l'a dat Ddeu. Și dacă comitetul nu preparéază lucrurile, dacă nu desvôltă nici o activitate, atunci sinódele nu mai au nici un interes, ele numai atrag ómenii. Ele devin nisce birouri temporarie, spre a ne puté vedé cu un an mai mult perdat în viața bisericescă. Și ce e mai dureros; vedem că nu se convócă comitetele ppresbiterale, chiar în locuri, unde sunt inteligenți de ajuns în comitet, și dintre mireni!! Óre aici să nu pôte vina capul tractului?

Să aduce un motiv, pentru neconvocarea comitetelor ppresbiterali — cel puțin de 4 ori pe an conform § 62 al statutului organic — și acest motiv e destul de ridicul: „ce să pertractezi în comitetul ppsc“?

N'ai ce pertracta — ni se dice nóue laicilor — ca și când am fi venit din China și nu am vedé lipsele poporului, care ar puté face obiect de desbateră nu în 4 ședințe, dar în dece ședințe de comitet.

Alt motiv e: „nu-ți vin membrii la comitet“! Să esaminăm aceste motive, cari se aud prea adese-ori, și se vedem, că potu se lua în serios, nu cumva lumea interesată voescă a da acesta apă rece, drept beutură spirtuóasă?

Motivul că nu ai avea ce desbate în comitetele ppresbiterale este foarte naiv.

Đi de đí ne plângem, că ómenii nu cercetéază biserica ca în trecut? Đi de đí ne plângem, că moralitatea scade în popor! Đi de đí ne plângem că venitele preoțesci scad, că școalele nu fac destul progres. Đi de đí ne plângem că nu avem învățatori cu-

lificați în tract. Ne plângem că nu avem în centrul tractului o scólă de fete, și fetele nóatre trebuie să le dăm și să plătim didactru la școale magiare de stat, ca se ni le cêscă învățătore jidane, în spirit magiar. Ba ne mai arată lumea cu degetul, că nu avem locuințe pentru preoți, și chiar pentru protopresbiter etc. etc.

Ei bine să nu fie aceste cestiuni, cari se merite a se desbate în comitetele ppsc? Numai voința să fie. Numai să se convóce.

Ce să dicem apoi de al 2-lea motiv, că nu participă la ședințe membrii comitetului.

Tare ași dorí ca să mi se arete casuri, când au fost convocate în regulă comitetele, și de 4 ori să nu se fi putut întruní din lipsa de membri.

Pun cazul, că există atari împregiurări, dar și atunci cine să pôte vină óre? Credința nóastră e că tot șeful tractual și étă din ce motiv. Protopresbiterul cu ocaziunea alegerii membrilor la comitetul ppsc, nu ar avea decât să dică: X, nu a cercetat comitetul, și asta ar fi destul, ca sinodul ppsc, se tréca la ordinea đilei preste un atare membru. O cerem acesta dela ori care șef tractual, dacă voescă ca comitetul să fie un factor, care să pôte aréta fapte.

Ni se mai spune la urechie, ca se fie đis că: „nu am ómeni cu cine să lucru“! Lucru de necređut!

Noi, una și bună scim, că noii șefii tractuali sunt tot ómeni cualifi-ati, să le vedem părerile, se vină cu propuneri concrete în comitete, în sinódele ppresbiterali, și nu credem ca în cel mai slab tract să nu se afle ómeni cu inimă, cari să nu pôte alege binele din réu, și să nu îmbrățișeze cu căldură ori-ce proiect ori propunere venită dela șeful tractual.

De altă parte apoi ppresbiterul încă are sfânta datorință ca ori ce propunere venită chiar dela un contrariu al seu, dacă binele biserice și al școlei l'are în vedere, să o spriginéscă cu tótă căldura. Nu ne este iertat ca în afaceri sante, interesele personale să se antepună intereselor generale ale biserice.

Cine lucră contrar nu zidesce, ci dărâmă biserica.

Nu mai puțin scrupuloase trebuie se fie sinódele noastre în alegerea membrilor de comitet. Noi respectăm bătrânețele, dar ne place, și dorim ca junele puteri ce au voință și pricepere de a lucra să li se deschidă teren de activitate.

Aceste credeam, că sunt de lipă a se aminti acum în anul constituțiilor, dela buna chipzuie, cu care se va púrcede la alegerea comitetelor protopresbiterale va atâră mult ca o nouă viață în o nouă fasă de activitate să între atât comitetul, cât și sinodul ppsc. Se nu așteptăm ca totul să ni se dea de gata din centru. Să ne bucurăm, când vedem, că suntem strict controlați în activitatea noastră din parochie și protopresbiterat.

Aliquis.

Raport *)

despre cursul extra-ordinariu pentru lucrul de mână, ținut în feriile de vară ale anului 1890 în „Seminariul Andreian“ din Sibiu.

Motto: Cunoștințe fără desterități sunt pôte cel mai funest dar, ce un geniu dușmănos a făcut secului.

Pestalozzi.

Onorată adunare generală!

Un obiect nou pentru școalele poporale s'a pus la ordinea đilei. Acest obiect este: „Lucrul de mână“, care a produs mare agitare în anii din urmă, și cu deosebire în anul acesta, între bărbații, cari conduc naia culturală a poporului român. Este vorba de a se introduce obligativ acest obiect în școalele poporale, ai căror factori, pe lângă alți mulți, suntem și noi învățatorii, cari constituim acesta reuniune, prin urmare trebuie să ne familiarisăm din vreme cu acest obiect, care ađi mâne va fi óspe binevenit în școalele noastre.

Insemnătatea ponderoasă a acestui obiect pentru educațiune și în special necesitatea lui pentru poporul nostru, a contribuit la faptul, că Preavenerabilul consistoriu archidieceșan, dar mai ales Escelenția Sa Inaltpreasântitul domn arhiepiscop și metropolit al nostru Miron Romanul, preocupat de modalitatea sau mai corect posibilitatea introducerii lucrului de mână în școalele noastre de băeți, a dispus prin pârıntescul cerculariu de datul 31 Maiu 1890. Nr. 3553 Scol. ca în feriile de vară ale acestui an să se țină un curs extra-ordinariu pentru lucrul de mână, cu scopul ca un anumit contingent de învățatori actuali să se deprindă în acest obiect de învățământ.

La acest curs, din rânduia adunării generale extra ordinare a despărțământului Făgăraș din reuniunea noastră am luat și eu parte; ér la însărcinarea

*) Acest raport s'a cetit în adunarea generală districtuală a reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul Făgărașului, ținută în Cohalm la 26 și 27 Octobrie 1890.

comitetului central cu bucurie 'mi permit a-mi face în cele următoare o dare de seamă despre decurgerea și rezultatul acestui curs estra-ordinariu.

Me voi silii a prezenta un raport fidel și complet, și me voi nizuî, pe cât me vor ajuta puterile și timpul scurt de care dispun, a face cunoscuți pe On. domni și frați colegi cu acest nou obiect de învățământ; ér apoi în partea a II a voi arăta pe scurt istoricul și importanța acestui obiect pentru educațiune și în special pentru poporul nostru, pe urmă voi recomanda onoratei adunări generale două propuneri, cari stau în legătură cu cursul din cestiune.

I.

Conform cerculariului mai sus amintit toți participanții primiți aveau a se afla în Sibiu la 1/13 August ziua ficsată pentru deschiderea cursului.

Am plecat cu inima palpitândă de bucurie, dar drept să o spun cam în cumpene, cum dice românul. Nu puteam cuprinde cu mintea, cum s'ar putea ajunge un rezultat cât de cât satisfăcătoriu într'un interval de o lună de zile, luna lui August, în care pe lângă ziua de primire și încheiere, cad 4 Dumineci și 3 sâmbători oprite. Cu nedumerire am ajuns.

Mercuri în 1 August 8 ore dimineața curțile și galeriile marelui edificiu al seminarului „Andreian” băjbaiau de învățatori, cari din toate unghiurile archidiecesei transilvane au alergat la acest foculariu sacru și neprețuit pentru bunul nostru popor. Intre acestia mulți erau cari după ce fură încunoscințați, că li s'a respins cererile de primire, din cauza numărului prea mare al suplicanților, venisera în persoană cu toții să isbutescă a fi primiți.

Am strâns mâna amicilor și colegilor pe cari de ani îi doream, am făcut cunoscința cu cei mie necunoscuți, între toți însă, cu mulțămire sufletească admiram pe veteranii încărunțiți pe terenul didactic, cari desconsiderând greutatea anilor, ce le-a imprimat în față asprimea luptei, și-au părăsit odichna recreatorie din feriile de vară și-au ales într'un suflet, la glasul doios al mamei biserice, care ne chiamă pe noi fii sei ca să ne spună, că geniul bun al timpului ne mai aprinde încă o lumină în farul conducătoriu spre perfecțiune.

„Dămine, diceam unui amic, de ce nu pot aduna în clipa acesta, pe toate acele suflete negre, cari dispută a noastră capabilitate de cultură și se le pun sub ochi acest tablou recrutat din învățatorii școlilor noastre, căroră așa de mult li se făce nedreptate...”

Ne-am concentrat cu toții în sala cea mare a seminarului, unde îndată cu strigăte de „Să trăescă” am salutat intrarea Ilustrității sale dlui archimandrit și vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Puscariu, care însoțit de mai mulți membrii ai consistoriului archidieceșan, a venit ca trimis al Escelenței Sale I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit, spre a deschide cursul pentru lucrul de mână. Din interesantul și instructivul cuvânt de deschidere al Ilustrității Sale am priceput mai bine importanța obiectului pentru care ne-am adunat, ca ore când apostoli în Getsimani, și totodată am primit convingerea că cestiunea pentru care ne-am adunat e foarte serioasă.

Aici nu pot înăduși observarea, că un simțământ de orgoliu m'a cuprins vedând cine e sufletul acestui curs. Ca conducătoriu, dl G. Moian, ér ca împreună instructor d' C. Mușlea. Cel dintâiu născut în Voila, protopresbiteratul Făgărașului, ér al doilea în Rodbav protopresbiteratul Agnitei, prin urmare ambii pe pământul cel cuprinde raionul reuniunii noastre districtuale. Eram ore cum mai mult ca încântat, din cauza acesta, și cred că nu numai mi se va aproba simțământul de bucurie, dar onorata adunare îl va afla îndreptățit, ba încă și-l va apropia sie-și și va accepta propunerea ce o voi face la urmă, referitoriu la considerarea meritelor acestor 2 bărbați de școlă.

(Va urma).

Convocare.

Comitetul central al reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din districtul Zarand, și va ține ședința sa Joi în 12 Februarie 1891 l. orele ant. m. în sala gimnasială din Brad.

Obiectele:

a). Staverirea materialului de pertractat pentru adunările generale ale despărțemintelor.

b). Eventualia.

Dela biroul comitetului.

Ioan German,
v. președinte.

O amarnică supărare.

Fóia „Unirea” din Blăși, al cărei program „e și programul lui Dumnezeu” se supără amarnic din pricina, că în lucrarea: „Primatul papal și infalibilitatea papei” **) s'a adus în legătură cu infalibilitatea și „pecabilitatea”, — și drept răspuns aruncă nesce vorbe *ad personam*, pentru care

Cicero ar răspunde: Căci nu se rușinează de urățenia vorbelor!

Dar a fost un lucru hotărât indispensabil ca conceptul infalibilității să se măsoare și cu al „pecabilității”.

Noi n'am putut ignora principiul: „mens sana in corpore sano” și așa ori-ce om cu mintea sănătoasă se întreabă: Ce autoritate a putut avé „*ex cathedra*” un copil corupt în vîrstă de 11, cum a fost papa Benedict IX; sau și în vîrstă de 18 ani, cum a fost Ioan XII-lea, care și-a schimbat numele, creșdend, că prin această delătură păcatele vechi de oficiul cel sânt?! Cum se potrivește principiul infalibilității cu ocuparea scaunului prin simonie, cu alegerea papilor sub influența unor femei, ori cu suirea lor pe tron cu putere brachială, călcând până la treptele tronului pe cadavre sângărânde etc.

Fóia „Unirea” de altfelu spune „naivului” autor: „Că si Papa, cându se cumî eca, dice si se marturie-se înaintea lui Dumnezeu cu cuvinte corespunzătoare acestora: CREDU Dămine și marturisescu că tu esti Christosu Fiulu lui Dumnezeu, care ai venit în lume se mântuesci pe cei pecatosi, dintre cari celu de fațăiu sum eu”.

Răspundem: Nu am tras acesta la îndoelă, deore-ce sântul părinte și cunoscă mai bine calitățile sale fizice și spirituale, precum puterea harului ce o are. Ne permitem însă acum a ne exprima o mică nedumerire: Pentru ce sântul părinte se nu rostescă tocmai formula aceea, — si licet dicere, — „determinată” în biserică; pentru ce se nu rostescă tocmai cuvintele acelea, ci numai cuvinte „corespunzătoare” aceloră?!

Dealtmintrea noi ômeni pămînteni fiind, și lucrările noastre neputend avé pretensiunea, de a fi scrise din mandatul lui Dădu, cum și arôgă frații dela „Unirea”, că sunt ale lor lucrări, — le dăcem ultima dată: „mergeți pe a le vóstre cărări”, noi ne vom urma a noastră cale, căci a te înțelege cu ômenii, cari se cred supranaturali este greu lucru în timpurile, în care trăim.

Quod erat dicendum!

Ioan Broju.

Varietăți.

* (Himen.) Dl Dr. George I. Ciurcu și d-șora Olimpia Brattu și vor celebra actul cununiei la 27 Ianuarie în biserica Domnița Bălașa în București.

* (Desmîntire.) Diarul „Herm. Ztg.” de aici, reproducend datele din cercul Seliștei despre numărarea poporului a fost făcut îndrăsnelă insinuațiune, că poporațiunea a scădut din pricină, că feciorii apți de miliție trec granița în România etc. Dl pretor H. Malmer din Seliște într'o scrisore adresată aceluiași diariu, desmîntesce aceea insinuațiune, constatand, că nu miliția e cauza pentru care trec tinerii în România, Basarabia, etc. unde fac acolo serviciul militar, ci miseria și lipsa de ocupațiune în părțile marginase. Copii trec granițele de când sunt de 12 ani; ar puté astepta până ce sunt de 20 de ani, dacă miliția ar fi cauza. Miseria e simțită mai cu sémă, de când durează și răboiul vamal. Va se dăcă dl pretor constată aceea, ce am scris și noi, când ne-am ocupat cu această cestiune.

* (Institut bacterologic sub conducerea dlui Dr. Puscariu.) „Gazeta nouă”, află că: Decanul facultății de medicină din Iași a intervenit pe lângă consiliul județian pentru crearea unui institut de bacterologie sub direcțiunea dlui Dr. Puscariu, care a lucrat în institutul d-rului Babeș.

Cererea decanului a fost susținută în consiliu de dl George Al. Școțescu și s'a votat în acest scop suma de 3000 lei, rămânand ca statul sau comuna se contribuie încă cu 2000 lei.

* (Distincțiune.) De o mare și putem dice de o binemeritată distincțiune a fost împărțit comerciantul de sămînte din Budapesta Edmund Mauthner, ale cărui merite pentru ridicarea culturai de sămînte în parte sunt destul de cunoscute fie cărui agricultor. Maiestatea Sa a decorat din nou pe meritosul proprietariu al firmei, — care la exposițiunea agronomică vienesă din anul trecut a primit pentru sămîntele sale între toți concurenții cel mai înalt preț, diploma de onore cu crucea de cavalier al ordului Francisc Iosif. Ne bucurăm tot odată de învingerea câștigată a producătorului ungare precum și de merita distincțiune a firmei.

* (Convocare.) Alegătorii români din cercul electoral al Baiei de Criș, sunt rugați a participa la conferința ce se va ține în Brad, Joi la 12 Februarie 1891 st. n. a. c. la orele 10 antemeriane, în sala dela „Hotel Național.”

Obiectul discuțiunii va fi: „Cestiunea asilelor de copii.

Baia de Criș, în 4 Februarie, 1891.

Teodor Pop,
advocat.

* (Necrolog). Ni se scrie din Săcădate: În 22 Ianuarie a. c. sôrtea tristă și neasteptată ne răpi din mijlocul nostru și a dureróse sale familii pe tinerul pedagog absolut, — fost învățătoriu în comuna Turnișor **Ilie Mălesim**, după scurte, dar grele suferințe. Defunctul încă din tinerețe a dovedit o atragere deosebită de școlă și nu-și putuajunge scopul, fiind părintii cu puțină dare de mână. Ca învățătoriu a lucrat cu mare diligență în implinirea misiunii sale; dar mórtea l'a răpit prea de timpuriu. În mormântarea a fost de tot frumósă. Fie-i țărina ușoră!

* (Liga pentru unitatea culturală a românilor). Cetim în „România”: La 24 Ianuarie când se va inaugura „Liga pentru unitatea culturală a românilor” printr'o mare întrunire publică în București, în același timp în cel puțin 12 orașe ale țerei secțiunile, unele deja formate, altele pe cale de a se constitui dîle acestea își vor sârbători înființarea prin bauchete sau baluri.

Brăila promite a fi în frunte prin intensitatea curentului național de acolo și prin sacrificiile materiale ce a făcut și va face pentru triumful splendid al acestei sfinte cauze. Galații și Ploiești se întrec în rivna pentru cristalizarea fructuoasă a acestei miscări.

Din Turnu-Severin s'a comunicat deja președintelui ligei, dlui Al. Orăscu, rectorul Universității constituirea acolo a unei secțiuni, care și a și ales un comitet de 10 membri: Dnii A. Axentie, Hergot, Pr. B. Popescu, P. Dumitrescu, D. Bungetianu N. Smadu, State Cartian, N. Vărvoreanu, Z. Zaharia și Al. Focșian, dintre cari d. S. Cartianu e președinte, d. Focșian casier, ér d. Vărvoreanu secretar.

Acest comitet a distribuit liste de subscripțiuni și a decis ca ziua de 24 Ianuarie să o sârbătorească printr'un bal în sala „Apolo”.

Asemenea dela Târgoviște a sosit comitetului central o aderare iscalită de totă inteligența orașului fără deosebire de colorii politice, care fundează acolo o secțiune a ligei.

Aflăm că între orașele care vor înființa secțiuni până la 24 Ianuarie, afară de cele menționate mai sunt: Focșanii, Bărlad, Pitești, Craiova. Giurgiu, Râmnicul-Sărat, Buzău, Slatina, Turnu-Magurele și Alecsandria.

* (O călătorie în Zanzibar.) — O americană, miss Sheldon, își propune se plece în Zanzibar și să străbată tot interiorul Africeii. Ea vo-esce, înainte de toate, să studieze nu geografia și flora acestei țări, ci viața de familie a populațiunilor africane. Dănsa ia un fonograf cu ea, pentru ca se păstreze intonația și accentul limbilor din Africa, care încă nu sunt cunoscute. — Miss Sheldon va fi însoțită numai de arăpóice și negrese.

Póte că va lua și o escortă de militari.

* (Ômeni cari nu mănâncă.) Celebrul Succu, postitoriu ce se dicea, că a plătit cu viața cea din urmă a lui experiența, un post de 40 zile la New-York, nu pare a fi renunțat la această meserie. El a pus un nou rămășag cu un alt postitor, francesul Alesandru Iaques, despre care de asemenea se dicea, că a murit.

Acoști doi concurenți vor începe lupta în Paris și învingătorul va fi acela, care va face pe celalalt se mănăce cel dintâiu.

Bibliografie.

— Fóia ilustrată, redactor Dr. D. P. Barcian. Nr. 3 are următoriu cuprins: Notariul Scurtu tip. de V. Onițiu, — Rip sau Winkle, traducere din englezesce de Silvia P. Barcian, — Un nou pas înainte (cu potrete dela conf. alegătorilor din c. tr.) Biserica, școlă educațiune, — Literatură și sciință, Teatru musică și arte perste tot, meserii industrii, comerț, — călătorii, descoperiri, invenții, — De toate și de pretutindeni — Cronica săptămănei, — Sciri personale.

— „Școlă română” revistă pedagogică pentru interesele institutelor de învățământ la români și pentru organele lor. Edată și redigată de Vasile Petri. Anul V. Nr. 2 au apărut cu următoriu sumariu: Protest în contra proiectului de lege pentru grădini și asilele de copii. — Un nou metod de a preda istoria naturală în școlele elementare. — Istoria biblică în școlă elementară. — Tratarea poeziei „Cântec de érnă”. — Cunoștințe din istoria educațiunii și a instrucțiunii. — Forța vaporului. — Corespondență. — Date statistice dela conscripțiunea din urmă. — Varietăți. — Bibliografie. — Invitare de prenumerațiune. — Posta redacțiunii.

Una serie de cărți școlastice române tipărite și aprobate de către autoritățile publice eclesiastice și civile, sub care stau școlile în statul Ungariei, destinate pentru școlile elementare, medii și preparandii.

(Încheiere).

Ilasievici I: Curs metodice de Istoria naturală. Michalescu Sim. C: Elemente de Zoologie pentru gimn.

Michalescu Sim. C: Elemente de mineralogie pentru gimn.

Michalescu Sim. C: Regnul animal, reptile, pesci, mollusce, insecte, vermi, radiate.

Vlaicu Arseniu: Chemia elementară anorganică și organică prelucrată pentru gimnasii, școle reale, preparandii, școle civile etc. cu 43 de ilustrațiuni în tect. 1890.

Mai vîrtos din punct de vedere al unității în terminologia românească sunt de recomandat profesorilor și cărți școlastice de sciințe tipărite în România, precum între altele multe:

*) Simptomul infecției infalibilității.

**) A apărut în broșură, prețul 25 cr.

Brândza D. Dr.: Prodeomul Flora română sau Enumerațiunea plantelor, op. vast premiat.

Poni P.: Cursul de Chimia elementară fundat pe teoria atonomică.

Același: Elemente de fizică cu figuri în teatru.

Bacila oğlu Emanuil profesor la universitate: Fizica cu ilustrațiuni, op. premiat de către Academie.

Tot cu scop de a ajunge la terminologia unificată în științele naturale și în matematică ar fi a se câștiga pentru bibliotecile școlilor respective studii școlare publicate de Nanian B.: Cosmografia, Chimia, Mineralogia, Geologia de G. G. Nădejde, I. Nădejde, R. Botén ș. a. „Vezi cataloagele librarilor”.

Pentru învățarea celor două limbi magiară și germană, încă se află gramatice, dicționare și cărți de lectură publicate dela câți va literați români.

În limba germană am pute recomanda mai des pentru gimnaziile mici și școlile superioare de fete:

Dr. F. Loserts: Leitfaden der allgemeinen Geschichte bearbeitet von Dr. Fr. Teutsch. Wien 1884—5. Materia bine tractată, stil ușor, așa precum ar fi bine se o avem și noi în limba noastră.

Un compendiu și mai scurt pentru elevele începătoare este:

Leitfaden für den Geschichts Unterricht bearbeitet von A. Renneberg rector zu Mühlhausen 1879. Specie de sinopsă sau prescurt contrasă numai pe 99 pagini. Adevărata cointesentă a istoriei generale.

Un alt op. eminent și corespunzător mai des pentru clasa superioară a IV și pentru cursul complementariu la școlile de fete este.

Lehrbuch der Weltgeschichte für Töchter Schulen und zum Privatunterricht heranwachsender Mädchen von Friedrich Nössel zwei Bände. Mit Stahlstichen, Stuttgart. Noi avem edițiunea a 16-a din anul 1880, publicată după o reviziune nouă făcută de către un alt profesor Frid. Kurts. Portretele mai multor persoane istorice, lucrate în oțel, foarte elegante. Op. vast, costă 7 fl. 50 cr.

Din public

Domnule redactor!

În Nr. 6 al ziarului „Telegraful Român” din a. c. a apărut o corespondență datată din Lipova, în carea un orecine, vînd a descrie petrecerea de dans a tinerimei studiöse din Lipova, se depărte foarte tare de adevăr.

Pentru a constata purul adevăr și ca On. public cetitoriu să nu-și formeze o părere greșită despre „comitetul arangiatoriu” ve rog binevoii a da loc în ziarul ce ridigeați următoarelor șiruri:

Înainte însă de a combate fiecare pasagiu trebuie să constat și să declar sîrbătorește, că întreaga corespondență e malițioasă.

Anonimul începe: „Așa dîsa junime studiösă etc.” de unde se vede, că autorul nu cunoște junimea studiösă din Lipova, sau nu știe ce însemnă junime studiösă. În Lipova sunt doi studenți universitari, doi academiciști, 3 gimnasiști și mai mulți abiturienți cari pe timpul petrecerii se aflau cu toții în Lipova, și din cari s'a și compus comitetul aranjator și cred, că acestia formeză junimea studiösă din Lipova.

Apoi continuă corespondentul că „lumină a lăsat mult de dorit” etc. Trebuie să ve mărturisesc dle redactor că de 4 ani, de când arangiam astfelu de petreceri în opidul nostru sala nici odată nu a fost mai luminată și nici nu e posibilă o iluminare mai mare. Dar nici nu s'a plîns până acumă nimeni contra iluminăției. Să vede, că respectivul e scurt de vedere. Ce să-i faci? ! Lipova în cănu are lumină electrică.

Dice mai departe; „că sala nu au fost împodobită. Nu au fost brazi” etc. Deore-ce petrecerea noi am arangiat-o cu scop filantropic, nu am avut în vedere să împodobim sala, care ne-ar fi costat foarte mult, ci năsuința noastră a fost ca venitul petrecerii, care l'am destinat pentru ajutorarea copiilor sîrmani se fie mai strălucit, ăr nu sala și numai astfelu aranjînd petrecerea am putut produce un venit care se urcă preste 100 fl. ăr nu la 60 cum e informat corespondentul.

Bagă vină că „pe bilete s'a pus ca dîmnele să se presinte în costume de promenadă”. Noi am făcut acesta din îndemnul, că cu atît mai puțin se coste damelor participarea la petrecere și astfelu cu atît mai multe se se presinte. Și chiar corespondentul i-și contradice, când susține mai sus: Nu face însă haina pe om.

Se plînge însă corespondentul, că societatea ar fi fost tare amestecată adică dela „măestrii până la boeri”. La acesta obiecțiune a corespondentului nu voi răspunde, căci tare îmi răsura în urechi cuvintele memorabile ale nemuritorului nostru poet Andrei Murășian: Pe voi vî nimiciră a pismei reutate și ôrba neunire! . . . Prin acesta atesteză corespondentul, că mai mult s'a înstreinat simțul românesc la d-lui, decît la tinerimea din Lipova.

Partea mai însemnată, ce mi-a dat ansă a scrie acesta rectificăre este, că anonimul dice, că „csárdás”-ul a fost jucat cu mare însuflețire, și că tinerii români ar fi strigat „hogy volt”. Erte-me, dar anonimul așa se vede că nu cunoște publicul ce a participat la petrecere; și strigătele de hogy volt au eșit numai din gurile magiarilor, (căci ne-a onorat cu prezența mai mulți onorațori de frunte magiari din loc) că ar fi durat „csárdás”-ul un sfert de ôră, nici pomենă. Maximul 5 minute apoi încetînd musica, magiarii au strigat ce e drept „hogy volt” dar la întrevinerea unui arangieriu musica a continuat „mazur” și nu „csárdás”.

Dice mai departe că: „Jocurile romănesci sunt foarte plăcute și frumoșe, ele însă nu au avut puterea a însufleți pe tinerii Lipoveni ca jocul compatrioților magiari”. Nu își aduce aminte dl corespondent că până la pauză s'a jucat trei jocuri naționale romănesci cu o însuflețire nespuse de mare, ăr după pauză încă două și petrecerea s'a închieat cu hora. Involuntar trebuie se esprim: O! tempora, o! mores! Ce ironii spune dl corespondent!

Fîind mesele din odăile delângă sală tôte ocupate, comitetul arangiator s'a tetras în chilie mai depărtată, unde și-a permis—între marginile bunei cuviințe—a și cânta. Domnul corespondent a audît acesta cântare pe 14 glasuri și fiudu-i „cam somn s'a dus acasă”. Se vede că somnuros fîind, despre cele întemplate la petrecerea noastră nici idee n'are.

Au luat parte ca simpli ôșpeți la petrecerea noastră și câțiva clerici. Nu știu cum nici de aceștia nu începe anonimul?

Spune mai departe că dșorele „au vîndut petringei”. Din contra trebuie să spun, că de când arangiam astfelu de petreceri—după afirmările familiilor inteligente din Lipova—dșorele care au luat parte la petrecere nici odată nu și-a petrecut așa de bine ca de astădată.

Ar mai fi multe de reflectat dlui anonim, dar ca să nu credă că îi dăm prea mare importanță, îi dăm pace Sapiențiat!

Înse ne pare foarte rău, că chiar un român vine să ne desapröbe, se ne critice o intențiune atît de națională, atît de nobilă cum a fost a noastră: „de a ajuta copii sîraci români”.

În fine mai amintesc numai, că cine voescă a se convinge și mai bine despre petrecerea noastră, să bine voiască a ceti corespondența scrisă de anonimul—„a” de lângă Lipova și apărută în Nr. 14 al fôiei „Gazeta Transilvanei” din a. c. precum și notița luată de „Biserica și Școla” în Nr 2 din a. c.

Mulțumindu-Ve dle redactor pentru bună-voința, priimiți espresiunea deosebitei stime ce tinerimea studiösă din Lipova totdeauna ve conservă.

Lipova, 31 Ianuaru, st. n. 1891.

În numele comitetului arangiatoriu;

Atanasiu Brăteanu,
stud. med. a. III-lea ca preș.

Nr. 602

[16] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de capelan, lângă neputinciosul paroch al comunei Stanija de sus Avram Crăciun I. Ioan se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: jumătate din întreg venitul parochial de 405 fl. 20 cr.

Concurenții au a-și însușă petițiunile lor întrate conform dispozițiunilor din vigôre în terminul de sus oficiului protopresbiteral concerninte.

Brad, la 27 Decembre, 1890.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tracului Zarandului în conțelegere cu comitetul parochial

Vasilu Dămian,
propres.

Nr. 2/1891.

[10] 3—3

Publicațiune.

Pentru închiderea cimiteriului bisericeii gr. or. din Reșinari cu grilagiul de fer în estensiune preste 330 metri în lungime, se escrie licitațiune publică minuendo cu prețul esclamărei de 4200 fl. v. a. pe ziua de 3/15 Februaru a. c. în cancelaria comunală din loc la 2. ôre după amăzi.

Licitanții vor avea de a depune un vadiu de 5% înainte de începerea licitațiunei.

Eventualele oferte încă se primesc.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitațiune sunt puse în cancelaria comunală spre vedere publică.

Reșinariu, 14/26 Ianuaru, 1891.

Comitetul parochial

Emilian Cioran, Bucur Dancăș.
paroch.

„MUNTEANA” institut de credit și păstrare, societate pe acții în Ofenbaia.

Convocare.

Domnii acționari ai societății de credit și păstrare „MUNTEANA” se învită conform §. 20 al statutelor la a

II-a Adunare generală ordinară,

care se va ține în Ofenbaia la 9 Martiu 1891 st. n. la 10 ôre a. m. în localul școlii române greco-orient. din loc.

Agendele adunării vor fi:

1. Raportul direcțiunei despre rezultatul anului 1890.
2. Raportul comitetului de reviziune.
3. Deciderea asupra conturilor anuali și asupra împărțirii profitului curat.
4. Alegerea unui membru în direcțiune.
5. Ficsarea prețului marcelor de prezență pe anul curent.
6. Propunerea direcțiunii pentru sporirea capitalului social.
7. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.

Domnii acționari, cari în înțelesul statutelor §. 22 doresc a participa la adunare în persoană, ori prin plenipotențiat, sunt poftiți a-și depune acțiunile, și eventual plenipotenția la casa societății cel mult până în 9 Martiu a. c. la 10 ôre a. m.

Ofenbaia, în 25 Ianuaru, 1891.

[17] 1—1

Direcțiunea.

„MUNTEANA” institut de credit și păstrare, societate pe acțiuni în Ofenbaia.

Incheierea socotelor

societății de credit și păstrare „Munteana” din Ofenbaia pe a. 1890.

Contul bilanțului.

Active.	fl.	cr.	Passive.	fl.	cr.
Cassa în numerariu	104.30		Capital social:		
Cambii	32264.—		1000 acțiuni à 10 fl.	10000.—	
Imprumut pe obligațiuni cu ca-			Depuneri spre fructificare	13127.63	
venți	10647.50		Fondul de rezervă al acționarilor	628.60	
Imprumut cu ipotecă	160.—		Cambii reescomptate	17599.—	
Mobilier	145.42		Interese anticipate pe anul 1891	339.34	
Mobilier după amor-			Profit curat	1672.11	
țisare de 10 %	14.54	130.88			
Anticipațiuni	60.—				
		43366.68			43366.68

Contul profitului și al perderilor.

Esirl.	fl.	cr.	Intrate.	fl.	cr.
Interese:			Interese:		
Interese pentru de-			Interese dela cambii	2309.75	
puneri spre fructificare	503.23		Interese dela obli-		
Interese pentru re-			gațiuni cu cav	866.05	
escompt	558.21		Interese dela impru-		
Interese pentru fon-			mut hipotecar	15.84	
dul de rezervă	18.30	1079.74	Interese dela întăr-		
Chiriă	60.—		gîiere	104.45	
Dare	337.40		Interese dela depu-		
Spese	240.56		neri la institute	6.07	3302.16
Porto	52.81		Competințe de scris și proviziuni	635.50	
Remunerațiuni și marce de pre-					
sență 106.50	106.50				
Scopuri de binefacere anticipate	22.—				
Salare	312.—				
Produse	40.—				
Amortisare 10 % la mobilă	14.54				
Profit curat	1672.11				
		3937.66			3937.66

Ofenbaia, în 31 Decembre, 1890.

I. Danciu m. p.,
dir. executiv.

Nicolau Fodorean m. p.
contabil.

Membrii direcțiunii:

Ioan Is. Tordai m. p. Vasilie Rus m. p. Csutak Lajos m. p. Moșe Țir m. p.
președinte.

Subsemnatul comitet de reviziune esaminînd bilanțul present și contul profitului și al perderilor și confruntîndu-le cu registrele principale și secundare ale societății, constatăm că le am aflat în consonanță cu aceleași și întru tôte esact.

Ofenbaia, în 15 Ianuaru, 1891.

[18] 1—1

Nestor Manciu m. p. Simeon Ciorbea m. p. Simeon Pașca m. p. Ioan Pop m. p. Petru Papp m. p.
președinte. Vasile Gan m. p.